

OPLEIDINGSBEOORDELING

**Bachelor of Arts in de theologie en de
religiewetenschappen en de Master of Arts in
de theologie en de religiewetenschappen**

Evangelische Theologische Faculteit

Brussel - mei 2023

OPLEIDINGSBEOORDELING THEOLOGIE EN RELIGIEWETENSCHAPPEN

VLUHR Kwaliteitszorg
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel

Dit rapport is elektronisch raadpleegbaar via <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/beoordelingsrapporten>.

Wettelijk depot: D/2023/12.784/3

Inhoud

VOORWOORD	3
OPLEIDINGSBEOORDELING.....	4
Situering	4
Werkwijze	4
Beoordelingskader.....	4
Vorbereiding	5
Bezoek	5
Rapportering.....	5
OPLEIDINGSRAPPORT	6
Situering van de opleiding.....	6
Profilering.....	6
Academische programma's.....	7
Onderwijsleeromgeving	9
Kleinschaligheid.....	11
Kwaliteitszorg.....	12
Conclusie	13
Samenvatting van de sterke punten.....	15
Samenvatting van de aanbevelingen	17
BIJLAGEN	19
Bijlage 1: Administratieve basisgegevens van de opleidingen	19
Bijlage 2: Beknopt CV van de panelleden.....	20
Bijlage 3: Bezoekschema	22
Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde materialen	23

VOORWOORD

Beste lezer

Voor u ligt het rapport van de opleidingsbeoordeling Theologie en religiewetenschappen. Een onafhankelijk en deskundig panel brengt met dit rapport verslag uit over haar evaluatie van de Bachelor of Arts in de theologie en de religiewetenschappen en de Master of Arts in de theologie en de religiewetenschappen van de Evangelische Theologische Faculteit te Leuven.

In het rapport geeft het panel toelichting bij de oordelen en aanbevelingen die voortvloeien uit het kwaliteitsonderzoek dat werd uitgevoerd bij de bezochte opleidingen. Het beoordelingsrapport betreft een momentopname en vertegenwoordigt daarmee slechts één fase in het proces van blijvende zorg voor onderwijskwaliteit. Immers, al na korte tijd kunnen de opleidingen veranderingen doorvoeren, al dan niet als reactie op de oordelen en aanbevelingen van het panel. Dit rapport wil daarom vooral een stimulans zijn in de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de betrokken opleidingen.

Het beoordelingsrapport is in de eerste plaats bedoeld voor de betrokken opleidingen. Daarnaast wil het rapport aan de samenleving objectieve informatie verschaffen over de kwaliteit van de geëvalueerde opleidingen. Daarom kan u dit rapport ook op de website van VLUHR KZ terugvinden.

Graag dank ik namens het Bestuurscomité Kwaliteitszorg alle panelleden voor de bestede tijd en de deskundigheid waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd. De beoordeling was ook enkel mogelijk dankzij de inzet van de opleidingen en al wie bij de opleidingsbeoordeling betrokken was. Wij zijn hen daarvoor erkentelijk.

Hopelijk ervaren de opleidingen dit rapport als een kritische weerspiegeling van hun inspanningen en als een bijkomende stimulans om de kwaliteit van het onderwijs in de opleidingen te verbeteren.

Mia Sas
Voorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg

OPLEIDINGSBEOORDELING

Situering

In dit rapport brengt het panel van de opleidingsbeoordeling Theologie en religiewetenschappen verslag uit van haar bevindingen aangaande de Bachelor of Arts in de theologie en de religiewetenschappen en de Master of Arts in de theologie en de religiewetenschappen aan de Evangelische Theologische Faculteit te Leuven.¹ Het panel bezocht de opleidingen op 27-28 februari 2023 in opdracht van VLUHR KZ, het onafhankelijk kwaliteitszorgagentschap van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR). Deze opleidingsbeoordeling volgt de VLUHR KZ handleiding opleidingsbeoordeling.²

De voordracht van kandidaat-panelleden werd goedgekeurd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg op 20 april 2022. De samenstelling van het panel Theologie en religiewetenschappen werd bekrachtigd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg op 27 september 2022.

Het panel heeft de volgende samenstelling³:

- **Prof. Dr. Eveline van Stalduine-Sulman**, Hoogleraar Receptiegeschiedenis van de Hebreeuwse Bijbel aan de Faculteit Religie en Theologie van Vrije Universiteit Amsterdam en predikant (voorzitter)
- **Prof. Dr. Annemarie C. Mayer**, Lehrstuhl für Dogmatische Theologie und Dogmengeschichte, Theologische Fakultät, Trier
- **Prof. Dr. Gert J. Steyn**, Professor für neutestamentliche Exegese und Theologie, Theologische Hochschule Ewersbach
- **Linde Van den Eede**, student research master: master of advanced studies in theology and religion, KU Leuven

Stefanie Van der Jeugt, beleidsadviseur kwaliteitszorg van VLUHR KZ, trad op als projectbegeleider en secretaris van deze opleidingsbeoordeling.

Werkwijze

Beoordelingskader

De kwaliteit van een opleiding wordt aangetoond aan de hand van acht kwaliteitskenmerken. Deze kenmerken zijn de elementen van een kwaliteitsvolle hoger onderwijsopleiding, gedefinieerd door NVAO, en sluiten aan bij de Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015). Voor elke opleiding waarvan de kwaliteit voldoet, is de aanwezigheid van volgende kwaliteitskenmerken geborgd.

1. De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidingsspecifieke invulling van de internationale eisen met betrekking tot niveau, inhoud en oriëntatie;
2. Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, houdt rekening met de ontwikkelingen in het werkveld en is maatschappelijk relevant;
3. De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om de leerresultaten te behalen;
4. De opleiding biedt de studenten adequate en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen en studiebegeleiding;
5. De onderwijsleeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang;
6. De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten;

¹ De administratieve basisgegevens van de opleidingen zijn terug te vinden in bijlage 1.

² <https://www.kwaliteitszorg.vluhr.be/documenten>

³ De beknopte CV's van de panelleden zijn terug te vinden in bijlage 2.

7. De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan;
8. Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk.

Daarnaast dient een opleiding, in een voortdurend streven naar kwaliteitsontwikkeling, de betrokkenheid van enerzijds interne en externe stakeholders en anderzijds externe en onafhankelijke peers en experts te verzekeren. Indien van toepassing, moet een opleiding eveneens voldoen aan de regelgeving voor de toegang tot overeenkomstige ambten of beroepen.

Vorbereiding

Ter voorbereiding van de beoordeling schreef de opleiding een zelfevaluatie-rapport conform de VLUHR KZ handleiding opleidingsbeoordeling. Het panel ontving het zelfevaluatie-rapport (inclusief ondersteunende materialen) enkele weken voor het bezoek aan de opleidingen. Het panel bestudeerde het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen zorgvuldig om het bezoek voor te bereiden.

Voorafgaand aan het bezoek volgden de panelleden een training 20 januari 2023. Tijdens de training kregen de panelleden nadere toelichting over het beoordelingsstelsel en het concrete verloop van het proces. De leden werden ook geïnformeerd over de onderwijskundige, juridische en financiële randvoorwaarden waarbinnen de opleiding werkt. Het panel overliep tevens het beoordelingskader, waarbij werd toegelicht hoe dat zich verhoudt ten opzichte van de European Standards and Guidelines (ESG). Tijdens het trainingsmoment werd ook een eerste inhoudelijke bespreking gewijd aan het zelfevaluatie-rapport. Ten slotte kregen de panelleden een training in communicatievaardigheden die hen moet toelaten de opleiding op een waarderende wijze te benaderen.

Bezoek

Tijdens het bezoek aan de opleidingen heeft het panel gesprekken kunnen voeren met de verschillende betrokkenen bij de opleiding. Het bezoekschema voorzag gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de studenten, de docenten, de alumni, het werkveld en de opleidingsgebonden ondersteuners (zie bijlage 3). Daarnaast werd ook een bezoek aan de faciliteiten ingepland, alsook een spreekuur waarop het panel bijkomend leden van de opleiding kon uitnodigen of waarop personen op een vertrouwelijke wijze door het panel konden worden gehoord. Aan het einde van het bezoek gingen de panelleden op constructieve wijze in dialoog met de opleidingsverantwoordelijken omtrent hun bevindingen. Na intern beraad, deelde het panel de voorlopige bevindingen mondeling mee aan de opleiding.

Rapportering

Op basis van het zelfevaluatie-rapport van de opleidingen en door middel van ter plaatse gevoerde gesprekken, geeft het panel een gemotiveerd en onderbouwd oordeel over de kwaliteit van opleiding als geheel en formuleert het panel aanbevelingen om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering. Via het rapport informeert het panel de samenleving over haar bevindingen.

Het panel brengt de bevindingen en de aanbevelingen samen in het voorliggende opleidingsrapport. De afweging van alle positieve en kritische elementen resulteert in een holistisch, beargumenteerd en transparant eindoordeel. Een overzicht van de sterke punten die het panel heeft vastgesteld en de aanbevelingen die het panel doet is achteraan het rapport opgenomen.

De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleidingen werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst ervan definitief werd vastgelegd.

OPLEIDINGSRAPPORT

Situering van de opleiding

De geschiedenis van de Evangelische Theologische Faculteit, Leuven (ETF) start in 1919 met de oprichting van het Bijbelinstituut België (BIB) te Brussel. In 1964 kreeg het BIB de bevoegdheid voor het uitreiken van diploma's voor protestants godsdienstonderricht en in 1971 werd het BIB erkend als Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen. In 1975 verhuisde de instelling naar Leuven (Heverlee), waar in 1981 de ETF Leuven werd opgericht als academische instelling, met als doel universitair, academisch onderwijs te verschaffen. De erkenning van de toenmalige kandidaats-, licentiaats- en doctoraatsdiploma's volgde in 1983. Sinds 2004, gelijktijdig aan de invoering van de Bachelor-Masterstructuur, leidt de ETF Leuven op tot de graden Bachelor, Master en Doctor in de godgeleerdheid en godsdienstwetenschappen. In academiejaar 2022-2023 veranderde de naam van de opleidingen van 'Godgeleerdheid en godsdienstwetenschappen' naar 'Theologie en religiewetenschappen'.

De bestuurlijke organen van de ETF Leuven zijn enerzijds de algemene vergadering die bestuurders benoemt, statuten kan aanpassen en de begroting goedkeurt en anderzijds het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de benoeming van directieleden en academisch personeel en wijzigingen kan aanbrengen in het intern reglement en het onderwijs- en examenreglement. In het bestuursorgaan zijn de studenten vertegenwoordigd en de voltallige directie heeft er een adviserende stem. De directie - bestaande uit de rector, de decaan en de administratief directeur - is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding. De coördinatie van alle activiteiten die betrekking hebben op de ontwikkeling van het onderwijs is de bevoegdheid van de onderwijscommissie, die bestaat uit de vakgroepvoorzitters, de decaan, de vicedecanen, de ETF Open University-coördinator en de rector. Daarnaast coördineert de onderzoekscommissie alle activiteiten die betrekking hebben op de ontwikkeling van het onderzoek. Hierin zetelen de vakgroepvoorzitters, de decaan, de vicedecanen en de rector. De faculteitsraad - bestaande uit al het academisch personeel met minstens een halftijdse aanstelling, vertegenwoordigers van het administratief en technisch personeel en vertegenwoordigers van de studentenraad - moet instemming geven bij alle belangrijke beslissingen die aan de ETF Leuven genomen worden. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de bestuurlijke organen, commissies en raden zijn opgenomen in het intern reglement van de ETF Leuven.

Dit beoordelingsrapport heeft betrekking op de academische Bachelor of Arts in de theologie en religiewetenschappen (180 studiepunten) en de Master of Arts in de theologie en religiewetenschappen (120 studiepunten). De ETF Leuven biedt op haar campus te Heverlee een voltijdse variant aan van beide opleidingen en een deeltijdse, *blended* variant die aangeboden wordt via de ETF Open University. De opleidingstalen zijn Nederlands voor de Bachelor en Engels voor de Master. In de huidige curricula maken de studenten - zowel in de bachelor als in de master - een keuze uit drie afstudeerrichtingen: Bijbel & Theologie, Kerk & Pastoraat of Godsdienst & Onderwijs.

In academiejaar 2022-2023 volgen 92 studenten de bacheloropleiding, waarvan 33 voltijds en 59 deeltijds. In de masteropleiding zijn 91 studenten ingeschreven, waarvan 23 voltijds en 68 deeltijds. De voltijdse studenten worden ook residentiële studenten genoemd daar ze de opleidingen op de campus volgen en ook veelal verblijven in de studentenkamers op de campus. De deeltijdse studenten volgen de opleidingen via de ETF Open University.

Profilering

In het zelfevaluatie rapport schrijven de opleidingen dat ze middels het uitvoeren van hun academische opdracht de nationale en internationale evangelische beweging willen verdiepen en versterken, daarbij vertrekkend vanuit hun protestants-evangelische identiteit. Enerzijds zijn de opleidingen overtuigd dat het bestuderen van de klassieke theologie met de traditionele vakgroepen fundamenteel dient te zijn van de opleidingen, anderzijds vullen ze dit aan met een component religiewetenschappen, waarbij religie bestudeerd wordt vanuit een buitenperspectief en in vervlechting met andere menswetenschappen.

In het onderwijsconcept omschrijven de opleidingen hun vier kernwaarden: 1. protestants-evangelische identiteit, 2. denominatie-overstijgende gerichtheid, 3. internationale karakter 4. integratie van kwaliteitsvolle academische arbeid, gemeenschapsvorming en persoonlijk spiritualiteit. Wanneer het panel aan de stakeholders vraagt wat de kernwaarden van de opleidingen zijn, benoemen ze consequent de volgende drie begrippen: internationaal, *interdenominational*, *research focus*. De eerste twee begrippen verwijzen naar het gegeven dat de ETF Leuven studenten en docenten uit verschillende landen en met verschillende kerkelijke achtergronden samenbrengt. De opleidingen stellen dat deze multiculturele sfeer de vorming van studenten verrijkt, hun horizon verbreedt en hen voorbereidt op samenwerken, samenleven en geloven in een interculturele maatschappij en kerk. De *research focus* verwijst naar de ambitie van de opleidingen om wetenschappelijk onderbouwd onderwijs te bieden en diploma's van een goed academisch niveau af te leveren. Tijdens de gesprekken met het panel bevestigen de stakeholders dat de opleidingen een goed - zelfs hoog - academisch niveau bereiken. Alumni die doorstromen naar andere, gelijkaardige masteropleidingen ervaren hun vervolgopleiding als gemakkelijk in vergelijking met hun opleiding aan de ETF Leuven, daar ze aangeven de vereiste academische competenties goed onder de knie te hebben dankzij hun opleiding aan ETF. Ook ziet het panel dat er een goede doorstroom is van de masteropleiding naar de PhD-opleiding. De kernwaarden van de opleidingen zijn aldus goed gekozen volgens het panel. ETF spreekt namelijk academische, maar ook sociale en kerkelijke behoeften van studenten aan en vervult daarbij een niche in de Lage Landen.

Het panel merkt in de profilering van de opleidingen op dat ze een belangrijke klemtoon zullen leggen op een kritische interrelatie met de multiculturele en multireligieuze samenleving in de Lage Landen, maar ook in Europa. De relatie tussen kerk, maatschappij en theologie staat daarbij centraal. Volgens het panel geeft deze insteek een mooie kleur aan de profilering van de opleidingen.

In oktober 2020 heeft de onderwijscommissie een 'werkgroep doorontwikkeling onderwijs' benoemd met als opdracht het onderwijs aan de ETF Leuven kritisch tegen het licht te houden met als doel de evaluatie en de herziening van de opleidingsdoelstellingen, het onderwijsconcept en het curriculum voor de bachelor- en masteropleiding. Analyses en voorstellen van deze commissie zijn steeds afgetoetst bij de onderwijscommissie, onderzoekscommissie, studentenraad, faculteitsraad, directie, het bestuursorgaan, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld om te garanderen dat eventuele aanpassingen breed gedragen worden. Ook werden de voorstellen geanalyseerd in relatie tot gegevens verkregen uit internationale benchmarking.

Het panel is alvast onder de indruk van het veelvuldige overleg dat de opleidingen aangaan met verschillende stakeholders en actoren om de kwaliteit van het onderwijs blijvend te versterken.

Academische programma's

Het panel heeft vastgesteld dat de huidige curricula van de bacheloropleiding en de masteropleiding vertrekken vanuit de huidige leerresultaten van de respectievelijke opleidingen, de zogenaamde **opleidings specifieke leerresultaten** (OLR). Ter voorbereiding van een curriculumwijziging die aanvangt in academiejaar 2023-2024 hebben de opleidingen hun OLR recent herzien. Het panel meent dat zowel de huidige als de herziene OLR van beide opleidingen helder en doeltreffend geformuleerd zijn en dat ze aansluiten bij de heersende verwachtingen. Bijkomend ervaart het panel de herziene OLR als een grote vooruitgang, daar ze nog beter aansluiten bij de domeinspecifieke leerresultaten (DLR), het vakgebied en het werkveld.

Via kruisjestabellen maken de opleidingen inzichtelijk hoe alle OLR en de DLR op elkaar inhaken. Uit de tabellen kan afgeleid worden dat de OLR de DLR volledig afdekken, waarmee de bachelor- en de masteropleiding aantonen dat de leerresultaten zich op het respectievelijke niveau 6 en 7 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur bevinden. Het panel merkt bovendien op dat de leerresultaten ook een duidelijke, academische oriëntatie hebben. Tegelijkertijd zien de panelleden de eigenheid van ETF sterk weerspiegeld in de (herziene) leerresultaten, wat in hun opinie eveneens positief is. Het panel meent aldus dat de opleidingen erin slagen om op academische wijze met hun evangelisch-protestantse traditie om te gaan.

Wat de leerresultaten betreft, maakt het panel eveneens enkele aanbevelingen. Ten eerste raadt het panel de opleidingen aan om bij de curriculumwijziging te bewaken dat de herziene OLR een goede en nauwkeurige doorvertaling krijgen in de opleidingsonderdelen van het nieuwe curriculum. Tijdens het gesprek met de

docenten bleef de vraag van het panel omtrent hoe de herziene doelstellingen hun opleidingsonderdelen zullen beïnvloeden nagenoeg onbeantwoord. Het panel begrijpt evenwel dat de voorbereiding op de curriculumwijziging op dit moment nog gaande is en een dergelijke concretisering nog plaats zal vinden in het lopende semester. Ten tweede meent het panel dat het wenselijk is dat de opleidingen de herziene OLR expliciet linken aan de beoordelingscriteria van de afsluitende toetsen (zoals de stage, de bachelorproef en de masterproef) en de OLR op die manier ook in de beoordelingsformulieren te laten landen. Ten derde beveelt het panel de opleidingen aan om het thema 'diversiteit' nog explicieter in hun leerresultaten te verwerken en daarbij doelbewust op zoek te gaan in welke vakken diversiteit al een rol speelt en dit in deze vakken als zodanig te benoemen en in de toetsing te verwerken. Die diversiteit kan volgens het panel breed geïnterpreteerd worden, gaande van genderdiversiteit en religieuze diversiteit tot diversiteit aan onderzoeksmethoden. Religieuze diversiteit kan bovendien meer omvatten dan de huidige opsplitsing tussen christendom en seculiere wereld. Tot slot vraagt het panel aan de masteropleiding om te reflecteren op de suggestie van het panel om per specialisatie een leerresultaat toe te voegen die de eigenheid in de specialisatie weergeeft. Die specificiteit zou dan ook een vertaling kunnen krijgen in de beoordeling van de masterproef.

Naast de leerresultaten spelen ook de vakgroepen een belangrijke rol in de opbouw van het curriculum. De faculteit heeft zes vakgroepen - Oude Testament, Nieuwe Testament, Historische Theologie, Systematische Theologie, Praktische Theologie en Religiewetenschappen & Missiologie - en elke vakgroep is verantwoordelijk voor de inrichting van verschillende opleidingsonderdelen. In de bachelor zijn die opleidingsonderdelen eerder oriënterend van aard, in de master hebben de opleidingsonderdelen een hogere mate van specialisatie. In het algemeen stelt het panel vast dat de huidige en de herziene curricula coherent zijn opgebouwd, dankzij de leerlijnen die binnen elke vakgroep aangebracht zijn. In de theologische opleidingsonderdelen zijn ook verschillende (leer)lijnen aanwezig, stelt het panel vast. Het panel raadt de opleidingen echter aan om ook die leerlijnen expliciet te benoemen.

Het herziene curriculum van de bacheloropleiding telt drie fundamentele wijzigingen. In de eerste plaats heeft de opleiding een meer evenwichtige verdeling gezocht wat het aanbod uit de verschillende vakgroepen betreft. In vergelijking met het huidige curriculum is het aantal studiepunten gekoppeld aan de vakgroepen Praktische Theologie en Religiewetenschappen & Missiologie bijvoorbeeld licht gestegen. Ten tweede zet de bacheloropleiding de stap van drie afstudeerrichtingen naar twee specialisaties, genaamd Bijbel & Theologie en Religie, Kerk & Samenleving. Ten slotte kent de opleiding aan het gemeenschappelijke deel van het curriculum een groter aantal studiepunten toe. De stage valt onder het gemeenschappelijke deel, de bachelorproef vormt een onderdeel van het specialisatiepakket. De grootste wijzigingen in de masteropleiding liggen ongeveer in dezelfde lijn. Enerzijds voorziet de opleiding meer studiepunten voor het gemeenschappelijke deel van het curriculum. Anderzijds zet men de stap van drie afstudeerrichtingen naar drie specialisaties die aansluiten bij de lopende onderzoekslijnen, zijnde *Formative Sources*⁴, *Church, History and Theology*⁵ en *Religion, Church and Society*⁶. De masterproef is gelinkt aan de specialisatie. Het panel vindt het eveneens positief dat de masteropleidingsonderdelen aansluiten op het onderzoek dat de docenten voeren in het vakgebied. Deze onderzoeksgebaseerde aanpak zorgt ervoor dat de studenten op de hoogte zijn en blijven van de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied. Ook brengen de opleidingen studenten gaandeweg de nodige onderzoeksvaardigheden bij, aldus het panel. Het opleidingsonderdeel Studie- en Onderzoeksmethoden in het eerste jaar van de bacheloropleiding, de seminarievakken en de bachelorproef in het derde jaar van de bacheloropleiding vormen samen een leerlijn rond onderzoek.

De logica van de opleidingen volgende vindt het panel de overgang van afstudeerrichtingen naar specialisaties een goede beslissing. Deze verandering geeft namelijk meer vrijheid aan docenten om invulling te geven aan de specialisatie en meer flexibiliteit aan studenten om bijvoorbeeld gaandeweg hun keuze bij te sturen. Het panel vindt het eveneens interessant dat het studiepuntenpakket voor de gezamenlijke opleidingsonderdelen in de masteropleiding groeide, terwijl studenten tegelijk een mooi aanbod aan keuze-opleidingsonderdelen krijgen. Voorts ziet het panel nog tal van positieve evoluties, zoals het samenbrengen van verschillende methodische en

⁴ Hoofdzakelijk vormgegeven vanuit de vakgroepen Oude Testament en Nieuwe Testament.

⁵ Hoofdzakelijk vormgegeven vanuit de vakgroepen Historische Theologie en Systematische Theologie.

⁶ Hoofdzakelijk vormgegeven vanuit de vakgroepen Praktische Theologie en Religiewetenschappen & Missiologie.

hermeneutische perspectieven en het stijgend belang van interdisciplinariteit. Het panel beveelt de opleidingen aan om interdisciplinariteit nog sterker in hun onderwijsprogramma's te verwerken. Meer concreet denkt het panel aan de wisselwerking tussen theologie en religiewetenschappen, het aanmoedigen van meer interdisciplinair overleg en samenwerking tussen de vakgroepen en tot slot wil het panel het idee opperen om ter versterking van de interdisciplinariteit eventueel ook andere onderwijsinstellingen te betrekken.

Het panel stelt vast dat er in curricula opvallend meer aandacht is voor theologie in vergelijking met religiewetenschappen, wat begrepen kan worden vanuit de historische context van de opleidingen. Het panel vindt echter dat de opleidingen blijvend oog moeten hebben voor een goed evenwicht tussen theologie enerzijds en religiewetenschappen anderzijds, daar beide componenten vervat zitten in de naam van de opleidingen. Het panel beveelt de opleidingen daarenboven aan om meer en beter te schakelen tussen theologie en religiewetenschappen en te expliciteren hoe ze zich van elkaar onderscheiden en hoe ze zich tot elkaar verhouden. Ook beveelt het panel aan om de religiewetenschappelijke onderdelen die al voorhanden zijn binnen vakken als zodanig te expliciteren.

Het panel vindt het positief dat de opleidingen in het nieuwe curriculum in het gemeenschappelijke aanbod meer studiepunten zullen voorzien voor Praktische Theologie en Religiewetenschappen, daar deze vakgebieden beperkt vertegenwoordigd waren in het oude curriculum. De studenten en de alumni geven tijdens de gesprekken ook aan dat ze meer behoefte voelen aan een praktische doorvertaling van de theorie, een uitdaging voor elk vakgebied. Het panel raadt de opleidingen daarom aan om verder te zoeken naar een concretere doorvertaling van theoretische kennis naar de praktijk. Langs de andere kant geven studenten ook wel aan dat ze zich goed voorbereid voelen op de praktijk, meer concreet de stage, en het panel merkt dat de docenten van de theoretische vakken ook af en toe linken leggen met de praktijk. Volgens het panel zou het een meerwaarde vormen indien de studenten hun ervaringen en reflectievragen aangaande de stage nog sterker terugkoppelen naar (literatuur uit) de bacheloropleiding en dat de controle hiervan door de stagecoördinator helder en inzichtelijk wordt gemaakt.

Aangaande de curricula wenst het panel tot slot nog twee suggesties te doen ter versterking. In de eerste plaats merkt het panel op dat de aangeboden verplichte literatuur Nederlands- en Engelstalig is. Het panel meent dat er daarnaast ook meer aandacht mag zijn voor Duitstalige en Franstalige literatuur, daar er in het vakgebied ook veel belangrijke publicaties in deze talen zijn. Ten tweede beveelt het panel de opleidingen aan om de link met migrantenkerken te verstevigen. Het panel gelooft dat de opleidingen de tools in handen hebben om voorgangers van deze kerken op te leiden en hun vragen in de vakken in te brengen en te bespreken, om zo de diversiteit te versterken.

Onderwijsleeromgeving

Op basis van de gesprekken met de studenten, de alumni en de docenten stelt het panel vast dat de opleidingen een **stimulerende** leeromgeving bieden. Het onderwijsconcept van de opleidingen steunt op drie pijlers: de graduele opbouw van inleidende kennisverwerving naar zelfstandig wetenschappelijk onderzoek, het belang van diversiteit en leren in dialoog. Ook verwachten de opleidingen dat studenten gaandeweg meer verantwoordelijkheid nemen voor hun individuele leerproces. Studenten uiten zich uiterst tevreden over de leeromgeving.

Hoor- en werkcolleges zijn de meest gehanteerde **werkvormen**. Het aandeel hoorcolleges mindert gradueel doorheen de opleidingsjaren. Middels werkvormen zoals werkcolleges, projecten, studentenpresentaties en discussie moedigen de opleidingen de residentiële, voltijdse studenten - die op de campus aanwezig zijn en hier veelal verblijven - aan om een actieve rol op te nemen in hun leerproces. Ook in de hoorcolleges verwachten de docenten inbreng van de residentiële studenten, wat gezien de kleine groepen een haalbare kaart is. Voor de Open University-studenten, die het programma deeltijds en blended volgen, is de leeromgeving online mooi vormgegeven op de ETF Virtual Campus, de digitale leeromgeving van de opleidingen. Deze studenten voelen zich in het algemeen ook gemotiveerd tot het volgen van de opleidingsonderdelen en waarderen de flexibiliteit die gepaard gaat met het aanbod. Studenten van de ETF Open University wonen jaarlijks vier verplichte trainingdagen bij en in de loop van hun studie drie verplichte Summer Colloquia. Zo'n Summer Colloquium is een intensieve collegeweek over een thema op het snijvlak van theologie, kerk en maatschappij. Het panel vindt

het bijzonder goed dat de opleidingen de leeromgeving en de didactische aanpak differentiëren naargelang de doelgroep (residentieel of Open University). Het gebruikte **leermateriaal** varieert per opleidingsonderdeel en omvat vakliteratuur, boeken, door docenten opgestelde readers en handboeken.

De opleidingen verzamelen de nodige cijfers om de studievoortgang en de drop-out in de opleidingen te bewaken. Kijkend naar het doorstroomrendement van de afgelopen vijf jaren kan vastgesteld worden dat circa 70% van de voltijdstudenten en circa 50% van de deeltijdstudenten in de bachelor meer dan 75% van de opgenomen studiepunten behaalt. Voor de masteropleiding gaat het om circa 45% van de voltijdstudenten en circa 60% van de deeltijdstudenten. Daarnaast is het best opvallend dat het percentage studenten dat 0% van de opgenomen studiepunten haalt in de bacheloropleiding het hoogst ligt bij de deeltijdstudenten en in de masteropleiding bij de voltijdstudenten. Het gemiddelde percentage van jaarlijkse drop-outs zijn in de Bachelor 8% (voltijd) en 19% (deeltijd) en in de Master 9% (voltijd) en 21% (deeltijd). De drop-out in de deeltijdse opleiding ligt hoger omdat de deeltijdse studie een langdurige intensive investering vergt naast de werk- en familiale omstandigheden van deze studenten.

Het panel vangt tijdens de gesprekken op dat de curricula van de opleidingen in het algemeen goed **studeerbaar** zijn, met uitzondering van enkele piekmomenten die een grote belasting bij studenten teweegbrengen. In het gesprek met de studenten haalden de studenten zo de volgende voorbeelden aan: de combinatie van stage en bachelorproef, het samenvallen van deadlines en de drukke lessenroosters wanneer gastsprekers ingepland staan. Om de studeerbaarheid te optimaliseren, meent het panel dat de opleidingen dienen te onderzoeken op welke momenten de studiebelasting bij studenten het meeste piekt en hoe ze hier op gepaste wijze een antwoord op kunnen formuleren.

Internationalisering is een sterk punt binnen de opleidingen. De diversiteit aan nationaliteiten en culturen die in de studentengroep en in het docententeam aanwezig is, werkt verrijkend. De opleidingen voorzien voorts een voldoende groot aanbod om een internationale ervaring op te doen, in de vorm van een buitenlandse stage en/of een internationale studie-uitwisseling.

De opleidingen beschikken over een goede **infrastructuur** en de nodige **materiële voorzieningen** om het onderwijs vorm te geven. De ETF Leuven beschikt over twee Mobile Video Conference Units en een vaste opstelling in de multifunctionele conferentiezaal (kapel) voor online of hybride onderwijs en vergaderingen. De bibliotheek op de campus bevat een goed aanbod aan boeken en tijdschriften en daarnaast is er ook een samenwerking met de Maurits Sabbe Bibliotheek van de KU Leuven. Ondanks het mooie aanbod gaven de alumni tijdens het gesprek toch aan dat ze de uitbreiding van het bibliotheekaanbod wenselijk zouden vinden.

De ETF Virtual Campus, de digitale leeromgeving van de opleidingen, brengt alle informatie omtrent de opleidingsonderdelen gestructureerd samen. Voor de deeltijdse, ETF Open University studenten, staat de Virtual Campus centraal in het leerproces. Deze studenten vinden er multimediapresentaties, leerpaden ter ondersteuning van het leerproces, en dergelijke. Vragen stellen en interactie worden gestimuleerd via de forumfunctie. ETF Open University studenten kunnen de lessen ook volgen van op afstand dankzij de bovengenoemde aanwezige infrastructuur.

Wat de **beoordeling van studenten** betreft, stelt het panel vast dat dit transparant, valide en betrouwbaar verloopt. Studenten voelen zich bijvoorbeeld goed geïnformeerd over hoe de toetsing binnen de opleidingen zal verlopen. De opleidingen kiezen daarnaast ook voor toetsvormen die passen bij de leerresultaten. De meest gebruikte toetsvormen zijn schriftelijke examens, papers, verslagen, presentaties en mondelinge examens. Het aandeel van de toetsvormen varieert naargelang de opleiding: het aandeel examens neemt gradueel af richting de masteropleiding, het aandeel papers neemt toe. Het panel vindt dat deze aanpak ook goed past bij de groeiende zelfstandigheid van studenten doorheen hun opleidingstraject. De betrouwbaarheid wordt onder andere gegarandeerd door verbeterseutels en het betrekken van meerdere beoordelaars. Met behulp van Turnitin - een software voor plagiaatdetectie - kunnen docenten en studenten eenvoudiger papers op plagiaat screenen. Een automatische screening op plagiaat inbouwen in de digitale leeromgeving staat gepland, wat door het panel wordt gewaardeerd. Tevens beveelt het panel aan om zo spoedig mogelijk aan de slag te gaan met de vraag welke invloed AI-programma's als ChatGPT zullen hebben op het onderwijs en de toetsing.

Het panel heeft op basis van de aangeleverde documenten vastgesteld dat de evaluatie van studenten hoofdzakelijk summatief verloopt. De deadline voor papers ligt veelal in de examenweek, wat mee bijdraagt aan de piekbelasting die studenten ervaren. Het panel raadt de opleidingen daarom aan om ook vaste, tussentijdse indienmomenten te voorzien, wat het ook mogelijk zal maken om meer tussentijdse feedback te geven en/of formatief te evalueren.

Het **eindniveau** van de studenten wordt in de bacheloropleiding afgetoetst in de stage en de bachelorproef. In de masteropleiding gebeurt dit via de masterproef. Het panel heeft verschillende eindwerken doorgenomen ter voorbereiding op de opleidingsbeoordeling en stelt vast dat de ingekeken exemplaren van een goed niveau getuigen. Stagementoren, externe peers van de opleidingen, de alumni en het afnemende werkveld zijn het er daarnaast unaniem over eens dat de opleidingen kwalitatief hoogwaardige theologen en religiewetenschappers afleveren die over de nodige competenties beschikken om in het werkveld aan de slag te gaan.

Hoewel het eindniveau goed zit en de kwaliteit van de afstudeerwerken volgens het panel op orde is, wil het panel de opleidingen aanraden om nog meer in te zetten op de transparantie en objectiviteit in de beoordeling van de afstudeerwerken. Voor de evaluatie van de bachelor- en masterproeven steunen de docenten op een vast evaluatieformulier, doch blijft het voor het panel onduidelijk wanneer welk cijfer gegeven wordt. Het panel beveelt de opleidingen dan ook aan om duidelijke evaluatiecriteria te ontwikkelen vanuit de nieuwe opleidings specifieke leerresultaten en te hanteren over alle vakgroepen heen. Ook is het volgens het panel aangeraden om bij de beoordeling van de bachelor- en masterproeven meer te kalibreren tussen de verschillende vakgebieden, vakgroepen en docenten. Voor de stage-evaluatie voorziet de opleiding een vast evaluatieformulier voor stagementoren in de stagehandleiding. Er is echter nog geen vast formulier voor de eindevaluatie door de stage-coördinator beschikbaar, dus ook hier raadt het panel de bacheloropleiding aan om duidelijkere evaluatiecriteria vast te leggen. Ook denkt het panel dat de bacheloropleiding van studenten mag verwachten dat ze in hun stageverslagen consequent verwijzingen leggen naar vakliteratuur, zodoende het praktische werk en het academische perspectief systematisch met elkaar te verweven.

Kleinschaligheid

De ETF-opleidingen werken op beperkte schaalgrootte. Niettemin slagen de opleidingen erin om met hun beperkte middelen en resources een academisch bachelor- en masterprogramma en een kwaliteitsvolle leeromgeving te verzorgen voor studenten. De gedrevenheid en de inzet van de opleidingsverantwoordelijken en het **docententeam** zijn een bepalende factor voor de kwaliteit van de opleidingen en aldus lovenswaardig volgens het panel. De docenten van de opleidingen zijn daarnaast ook vakinhoudelijk en didactisch bekwaam. De studenten geven aan dat de docenten benaderbaar zijn, dat ze openstaan voor vragen en dat ze een inspirerend voorbeeld vormen. De docenten beschikken allen over een doctoraatsdiploma, professionaliseren zichzelf in hun vakgebied en volgen jaarlijks één à twee didactische workshops die vanuit ETF georganiseerd worden. Afgelopen academiejaren bleek dat een online en hybride aanbod van de didactische trainingen de gastdocenten en externe lesgevers stimuleerde om deel te nemen, wat de waardering van het panel geniet.

Het docententeam van de bacheloropleiding omvat afgerond 13 VTE voor een negentigtal studenten. In de masteropleiding gaat het afgerond om 12,5 VTE, eveneens voor een negentigtal studenten. Daarnaast doen de opleidingen frequent beroep op externe lesgevers: zij verzorgen iets minder dan 25% van het aangeboden onderwijs. Het panel begrijpt dat de opleidingen de specifieke expertise willen binnentrekken via die gastsprekers, wat op zich een sterke inhoudelijke verrijking van de programma's met zich meebrengt.

Het panel vraagt aan de opleidingen om waakzaam te zijn voor het relatief hoge aantal externe lesgevers en gastdocenten in verhouding tot het aantal vast aangestelde docenten en de mogelijke risico's die eraan verbonden zijn. De beschikbaarheid van de externe lesgevers is bijvoorbeeld een bepalende factor in de opmaak van de lessenroosters, met een piekbelasting voor studenten en docenten als gevolg. Het panel raadt de opleidingen daarom aan om binnen de beschikbare mogelijkheden te streven naar meer vaste aanstellingen, met als voordelen minder werkdruk bij de huidige docenten, meer continuïteit en vereenvoudiging in de opmaak van lessenroosters.

In het docententeam is een grote diversiteit aanwezig, toch wat betreft nationaliteiten, culturen en kerkelijke achtergronden. Wat voor het panel in de samenstelling ook opvalt, is het gegeven dat een groot aantal docenten de pensioengerechtigde leeftijd nadert en het zeer beperkte aantal vrouwelijke docenten. Het panel wil de opleidingen ten zeerste aanmoedigen om hun personeelsbeleid te optimaliseren, meer concreet dienen de opleidingen actief in te zetten op de aanwerving van jongere collega's en dienen ze nog veel meer aandacht te tonen voor genderdiversiteit in het docentenkorps dan tot nu toe reeds het geval is. Vrouwelijke studenten gaven in gesprek met het panel ook spontaan aan dat ze vrouwelijke rolmodellen missen, waarmee zij eveneens wijzen op het belang van een beter evenwicht. Het panel suggereert alvast om de studenten - en dan zeker ook de vrouwelijke studenten - volop aan te moedigen en te stimuleren tot het volgen van het PhD-traject.

Een groot voordeel van de kleinschaligheid is dat de docenten en studenten in nauw contact staan met elkaar. Het panel stelt dan ook vast dat de opleidingen aan de studenten een goede **studiebegeleiding** aanbieden, op maat van de studenten. De studenten zijn zeer tevreden over de begeleiding die ze krijgen en de heldere communicatie omtrent het begeleidingsaanbod. Ze spreken onder andere over toegankelijke docenten en een toegankelijk academisch secretariaat. Voor de residentiële studenten speelt het mentoraat een belangrijke rol. In het eerste jaar van de bacheloropleiding worden residentiële studenten gekoppeld aan een mentor, waarmee op regelmatige basis bijeenkomsten plaatsvinden waarop studenten het verloop van hun studies e.d. kunnen bespreken. Voor residentiële studenten uit andere opleidingsjaren is er een optioneel mentoraatsaanbod. De studenten van de ETF Open University kunnen steeds terecht bij de ETF Open University coördinator. Studenten die psychosociale begeleiding nodig hebben, kunnen terecht bij het studentenpastoraat. Indien nodig verwijst de studentenpastor door naar externe instanties. Het panel vindt het goed dat er een studentenpastor aanwezig is. Het panel merkt echter ook op dat een junior researcher aan ETF de rol van studentenpastor vervult. Daarom raadt het panel de opleidingen aan om te reflecteren op de vraag of beide rollen verenigbaar zijn en ze de onafhankelijkheid van de studentenpastor hiermee voldoende garanderen. Op dit moment geven de stakeholders van de opleidingen echter (nog) geen signalen die erop wijzen dat de rollen met elkaar zouden conflicteren. In geval van onregelmatigheden en conflicten tussen studenten en examinatoren kunnen studenten terecht bij de ombudspersoon.

Het nauwe contact tussen de opleiders en de studenten zorgt ervoor dat er formeel en informeel een goede interne **informatie-uitwisseling** is. De opleiding verstrekt volledige en toegankelijke informatie over alle fasen van de studieloopbaan via verschillende kanalen: de website, de studiegids, de ECTS-fiches, de cursushandleidingen, de ETF Virtual Campus, et cetera. De opleidingen organiseren eveneens verschillende infosessies rond de werking van de administratie, de bibliotheek, de specialisatiemogelijkheden, de keuzevakken, de stage, de bachelorproef, Erasmusuitwisseling enzovoort. Het panel meent dat de website van ETF veel - soms te veel - informatie bevat, waardoor het voor (potentiële) studenten moeilijk kan zijn om de concrete informatie te vinden waar ze naar op zoek zijn.

De ETF zet tot slot ook in op de **huisvesting** van de residentiële studenten. Op de campus zijn verblijfsaccommodaties aanwezig, wat gezien het internationale studentenpubliek zeker en vast een pluspunt is. Het panel merkt dat de residentiële studenten - mede door hun studentenleven op de campus - een hechte community vormen en ze de weg naar alle faciliteiten zo ook makkelijk vinden.

Kwaliteitszorg

Het panel stelt vast dat ETF een sterk **intern kwaliteitszorgsysteem** heeft opgezet om de kwaliteit van haar opleidingen te bewaken. Enerzijds zijn verschillende stakeholders betrokken in het overleg over de opleiding: de directie, de vakgroepvoorzitters, de lesgevers, het overige academische en administratieve personeel, de studenten, de alumni en het werkveld. Anderzijds hanteert ze de nodige instrumenten om informatie over de kwaliteit van de opleidingen te verzamelen bij de verschillende actoren en stakeholders. **Externe kwaliteitszorg** vindt plaats om de zes jaar, in de vorm van een opleidingsbeoordeling door een extern, onafhankelijk panel.

Studenten zijn actief betrokken bij het onderwijskwaliteitsbeleid. Ze hebben zitting in het bestuursorgaan en participeren in de faculteitsraad. Ook in de onderwijscommissie krijgen ze inspraak in de dossiers die hen aanbelangen. Daartoe verenigen studenten zich in de studentenraad die optreedt als adviserend orgaan. De opleidingen verzamelen bij de studenten feedback over de programma's (tweejaarlijks) en de

opleidingsonderdelen (na afloop van elk semester). Studenten voelen zich gehoord door de opleidingen en waarderen dat de opleidingen op basis van hun suggesties de nodige bijsturingen doen. Ook **alumni** worden bevroegd omtrent de plaats van tewerkstelling, hun hoofdtaken, hun kerkelijke affiliatie en hun tevredenheid over de opleidingen. De opleidingen onderhouden ten slotte goede contacten met het **werkveld**. Afstemming met belangrijke spelers in het werkveld, zoals de Federale Synode van Protestants-Evangelische Kerken, het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs en de Evangelische Alliantie Vlaanderen gebeurt tijdens het werkveldoverleg en/of middels betrokkenheid van sleutelpersonen in het bestuursorgaan. Ook zijn er jaarlijks bijeenkomsten met vertegenwoordigers van kerkelijke gemeenten en christelijke organisaties, afwisselend in Nederland en Vlaanderen. De opleidingen houden eveneens rekening met de input en de feedback die ze van het werkveld ontvangen. Waar het panel mogelijk nog verbetering ziet, is de terugkoppeling van de bijsturingen die op basis van de verkregen input hebben plaatsgevonden. Zo kunnen de opleidingen de transparantie richting de stakeholders met betrekking tot hoe ze concreet met de input en feedback aan de slag gaan verhogen.

Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk via de website van VLUHR Kwaliteitszorg. Het panel raadt de opleidingen aan om de link naar het publieke rapport zo op de eigen website te plaatsen dat alle actoren en stakeholders het makkelijker zouden kunnen vinden en ze het rapport rechtstreeks kunnen raadplegen. ETF publiceert op haar website jaarlijks een jaarverslag waarin veel feitelijke informatie omtrent het reilen en zeilen binnen de opleidingen is opgenomen. Het jaarverslag omvat informatie over de lopende interne en externe kwaliteitszorgprocessen. Het panel beveelt de opleidingen aan om beknopt ook informatie aan het jaarverslag toe te voegen omtrent de resultaten van de interne en externe kwaliteitszorgprocessen. Ook denkt het panel aan het gebruik van testimonials van studenten, alumni en werkveld, wat tevens een indicatie geeft van de kwaliteit van de opleidingen.

Conclusie

Ter conclusie meent het panel dat de opleidingen steunen op een heldere profilering vanuit hun protestants-evangelische identiteit, met een grote aandacht voor de bestudering van de theologie, aangevuld met een focus op religiewetenschappen. De opleidingen bieden kwalitatief, onderzoeksgebaseerd onderwijs en vervullen zo hun academische opdracht. De kernwaarden van de opleidingen zijn daarenboven goedgekozen volgens het panel, want ze spreken de academische, maar ook sociale en kerkelijke behoeften van studenten aan.

Met de nakende curriculumwijzigingen in het vooruitzicht hebben de opleidingen de kans gegrepen om de leerresultaten te herzien en te optimaliseren enerzijds en anderzijds een beter evenwicht te vinden tussen de verschillende vakgebieden in het curriculum. Ook zetten de opleidingen in het nieuwe curriculum de stap naar specialisaties in plaats van afstudeerrichtingen, wat meer vrijheid en flexibiliteit creëert. Het panel meent dat het nieuwe curriculum in vergelijking met het huidige curriculum tal van andere, positieve elementen bevat, zoals het samenbrengen van verschillende methodische en hermeneutische perspectieven en de gestegen aandacht voor interdisciplinariteit. In het algemeen is het panel enthousiast over het nieuwe curriculum en de doorgevoerde verbetering. Het panel vindt de verhouding tussen theologie en religiewetenschappen onvoldoende inzichtelijk en beveelt aan een evenwichtige aandacht voor beide in het onderwijs meer te expliciteren, niet zozeer door aparte theologische en religiewetenschappelijke vakken te onderscheiden, maar eerder door binnen bestaande vakken de twee perspectieven helderder aan te geven.

De onderwijsleeromgeving stimuleert studenten om een actieve rol te spelen. De leeromgeving is daarenboven voldoende afgestemd op de behoeften van de residentiële, voltijdse studenten en de deeltijdse studenten die de opleiding via de ETF Open University volgen. De werk- en toetsvormen zijn goedgekozen, telkens vertrekkend vanuit de leerresultaten en leerdoelstellingen van de opleidingsonderdelen. De infrastructuur, de materiële voorzieningen, de digitale leeromgeving (ETF Virtual Campus) en het leer materiaal voldoen aan de verwachtingen van de stakeholders en het panel.

Een beperkte groep van vast aangestelde docenten - die gedreven en competent zijn - slaagt erin om de kwaliteitsvolle leeromgeving te verzorgen en het vooropgestelde academische niveau te behalen. Het panel onderstreept de ambitie van de opleidingen om hun personeelsbeleid optimaliseren ten voordele van meer vrouwen en meer jongere collega's in het docentenkorps, dat bijna uitsluitend uit mannen bestaat en waarvan een groot aantal tot de oudste leeftijdscategorie van 60-65+ behoort.

De studeerbaarheid is in het algemeen haalbaar voor studenten, met uitzondering van verschillende piekmomenten. Een betere spreiding over de semesters is aldus wenselijk om die piekmomenten tegen te gaan.

De beoordeling van de studenten verloopt transparant, valide en betrouwbaar. Het panel heeft op basis van de aangeleverde documenten vastgesteld dat de evaluatie van studenten hoofdzakelijk summatief verloopt. Het panel moedigt de opleidingen dan ook aan om ook meer formatief te evalueren. De opleidingen behalen volgens het panel een goed eindniveau bij de studenten, waarbij ze zich baseert op de kwaliteit van de afstudeerwerken en de feedback van de stakeholders tijdens de gesprekken. Doch beveelt het panel de opleidingen aan om nog meer in te zetten op de transparantie en objectiviteit in de beoordeling van de afstudeerwerken middels explicitering en verduidelijking van de bestaande evaluatiecriteria en kalibratie tussen vakgroepen en docenten. Wat de stageverslagen betreft, vindt het panel dat de bacheloropleiding daarenboven nog meer kan inzetten op de organisatie van intervisie waar studenten hun vragen en ervaring met elkaar kunnen bespreken en dat ze van studenten mag verwachten dat ze in hun stageverslagen consequent verwijzingen leggen naar vakliteratuur.

De kleinschaligheid van de instelling en de opleidingen spelen in het voordeel van de studenten. De docenten zijn benaderbaar, de studiebegeleiding verloopt op maat en middels de huisvesting op de campus bevorderen de opleidingen het community-gevoel van de residentiële studenten. Ook de informatie-uitwisseling tussen opleidingen en studenten loopt zowel formeel als informeel vlot.

De ETF ontwikkelde een sterk intern kwaliteitssysteem. De opleidingen gaan namelijk op regelmatige basis in overleg met hun stakeholders, ze bevragen de stakeholders formeel en sturen bij waar nodig. Dit geeft aan het panel het nodige vertrouwen dat er in de opleidingen een goede kwaliteitscultuur heerst en dat de opleidingsverantwoordelijken en docenten de tools in handen hebben om de aanbevelingen van het panel verder op te nemen en er een gepast gevolg aan te geven.

Rekening houdend met de bovenstaande positieve vaststellingen komt het panel tot de conclusie dat **de kwaliteit van de Bachelor of Arts in de theologie en religiewetenschappen** op basis van de beoordelingsgrond verifieerbaar kan worden aangetoond.

Rekening houdend met de bovenstaande positieve vaststellingen komt het panel tot de conclusie dat **de kwaliteit van de Master of Arts in de theologie en religiewetenschappen** op basis van de beoordelingsgrond verifieerbaar kan worden aangetoond.

Samenvatting van de sterke punten

De profilering van de opleiding is maatschappelijk relevant en goed gekend door de stakeholders. Middels het uitvoeren van hun academische opdracht verdiepen en versterken de opleidingen de nationale en internationale evangelische beweging. Ze vertrekken daarbij in de eerste plaats vanuit hun protestants-evangelische identiteit. Daarnaast bestuderen ze religie vanuit een buitenperspectief en in vervlechting met andere menswetenschappen.

In het onderwijsconcept omschrijven de opleidingen hun vier kernwaarden: 1. protestants-evangelische identiteit, 2. denominatie-overstijgende gerichtheid, 3. internationale karakter 4. integratie van kwaliteitsvolle academische arbeid, gemeenschapsvorming en persoonlijk spiritualiteit. De kernwaarden van de opleidingen zijn goedgekozen en ze zijn gekend bij de stakeholders: internationaal, *interdenominational*, *research focus*. ETF spreekt zo academische, maar ook sociale en kerkelijke behoeften van studenten aan. Ze vervult daarbij een niche in de Lage Landen.

ETF brengt studenten en docenten uit verschillende landen en met verschillende kerkelijke achtergronden samen. De multiculturele sfeer in de opleidingen verrijkt de vorming van studenten, verbreedt hun horizon en bereidt hen voor op samenwerken, samenleven en geloven in een interculturele maatschappij en kerk.

De opleidingen slagen erin om op academische wijze met hun evangelisch-protestantse traditie om te gaan. Ze bieden wetenschappelijk onderbouwd onderwijs aan en leveren diploma's af van een hoog academisch niveau. Stagementoren, externe peers van de opleidingen, de alumni en het afnemende werkveld zijn het er unaniem over eens dat de opleidingen kwalitatief hoogwaardige theologen en religiewetenschappers afleveren die over de nodige competenties beschikken om in het werkveld aan de slag te gaan.

De opleidingsspecifieke leerresultaten zijn helder en doeltreffend geformuleerd en sluiten aan bij de heersende verwachtingen in het vakgebied en het werkveld. De leerresultaten situeren zich op niveau 6 (bachelor) en niveau 7 (master) van de Vlaamse Kwalificatiestructuur, ze hebben een duidelijke, academische oriëntatie en weerspiegelen de eigenheid van de opleidingen.

De huidige en de herziene curricula zijn coherent opgebouwd, dankzij de leerlijnen die binnen elke vakgroep aangebracht zijn. In de bachelor zijn die opleidingsonderdelen eerder oriënterend van aard, in de master hebben de opleidingsonderdelen een hogere mate van specialisatie. Het panel is onder de indruk van het overleg dat de opleidingen aangaan met verschillende partners en werkveldvertegenwoordigers om het (nieuwe) curriculum te voeden.

De masteropleidingsonderdelen sluiten aan op het onderzoek dat de docenten voeren in het vakgebied. Deze onderzoeksgebaseerde aanpak zorgt ervoor dat de studenten op de hoogte zijn en blijven van de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied.

Studenten voelen zich goed voorbereid op de (stage)praktijk. De docenten van de theoretische vakken leggen meermaals linken naar de praktijk.

De opleidingen bieden een stimulerende leeromgeving, daarbij steunend op (1) een graduele opbouw van inleidende kennisverwerving naar zelfstandig wetenschappelijk onderzoek (2) het belang van diversiteit en (3) leren in dialoog. De werkvormen zijn goedgekozen en de ETF Virtual Campus is overzichtelijk vormgegeven,

De opleidingen verzamelen de nodige cijfers om de studievoortgang en de drop-out in de opleidingen te bewaken.

De toetsing van studenten verloopt transparant, valide en betrouwbaar. Studenten voelen zich goed geïnformeerd over hoe de toetsing binnen de opleidingen zal verlopen en de toetsvormen zijn goedgekozen in functie van de leerresultaten.

De gedrevenheid en de inzet van de opleidingsverantwoordelijken en het docententeam zijn een bepalende factor voor de kwaliteit van de opleidingen. De docenten van de opleidingen zijn daarnaast ook competent en benaderbaar. Middels het gebruik van gastsprekers zorgen de opleidingen voor een sterke inhoudelijke verrijking van de programma's.

De opleidingen bieden een goede studiebegeleiding aan op maat van de studenten. De studenten zijn zeer tevreden over de begeleiding die ze krijgen en de heldere communicatie omtrent het begeleidingsaanbod. Ze spreken onder andere over toegankelijke docenten en een toegankelijk academisch secretariaat. Ook de mentor (residentiële studenten) en de ETF Open University coördinator (de ETF Open University studenten) spelen een belangrijke rol.

Het nauwe contact tussen de opleidingen en de studenten zorgt ervoor dat er formeel en informeel een goede interne informatie-uitwisseling is. De opleiding verstrekt volledige en toegankelijke informatie over alle fasen van de studieloopbaan via verschillende kanalen en middels verschillende infosessies.

ETF zet in op de huisvesting van de residentiële studenten, wat de vorming van een community op de campus bevordert.

ETF heeft een sterk intern kwaliteitszorgsysteem opgezet om de kwaliteit van haar opleidingen te bewaken. Enerzijds zijn verschillende stakeholders betrokken in het overleg over de opleidingen, anderzijds hanteert de instelling de nodige instrumenten om informatie over de kwaliteit van de opleidingen te verzamelen bij de verschillende actoren en stakeholders.

ETF publiceert op haar website jaarlijks een jaarverslag waarin veel feitelijke informatie omtrent het reilen en zeilen binnen de opleidingen is opgenomen. Het jaarverslag omvat informatie over de lopende interne en externe kwaliteitszorgprocessen.

Samenvatting van de aanbevelingen

Bewaak dat de herziene OLR een goede en nauwkeurige doorvertaling krijgen in de opleidingsonderdelen van het nieuwe curriculum. Link de herziene OLR expliciet aan de beoordelingscriteria van de afsluitende toetsen zodat de OLR zichtbaar in de beoordelingsformulieren van de stage, de bachelorproef en de masterproef landen.

Verwerk het thema 'diversiteit' in de leerresultaten. Die diversiteit kan volgens het panel breed geïnterpreteerd worden, gaande van genderdiversiteit en religieuze diversiteit tot diversiteit aan onderzoeksmethoden.

Overweeg om een leerresultaat per specialisatie aan het leerresultatenkader toe te voegen in de masteropleiding om de eigenheid van die specialisatie tot uiting te laten komen in het kader. Vertaal die eigenheid vervolgens door naar de beoordeling van de masterproef.

Expliciteer de samenhang en de leerlijnen tussen de theologische opleidingsonderdelen.

Verwerk de interdisciplinariteit nog sterker in de onderwijsprogramma's. Denk daarbij aan de wisselwerking tussen theologie en religiewetenschappen, het aanmoedigen van meer interdisciplinair overleg en samenwerking tussen de vakgroepen en betrek eventueel ook andere onderwijsinstellingen ter versterking van de interdisciplinariteit.

Zorg voor een goed verantwoord evenwicht tussen theologie en religiewetenschappen, daar beide componenten vervat zitten in de naam van de opleidingen. Expliciteer hoe theologie en religiewetenschappen zich van elkaar onderscheiden, hoe ze zich tot elkaar verhouden en wat de wisselwerking is tussen beiden. Studenten krijgen zo meer bagage om de rol van religiewetenschapper ten volle op te kunnen nemen.

Laat studenten hun ervaringen en reflectievragen aangaande de stage nog sterker terugkoppelen naar (literatuur uit) de bacheloropleiding. Maak de controle hiervan door de stagecoördinator helder en inzichtelijk.

Schenk meer aandacht aan Duitstalige en Franstalige vakliteratuur in het curriculum.

Zoek en verstevig de link met migrantenkerken.

Onderzoek op welke momenten de studiebelasting bij studenten het meeste piekt en zorg daar voor meer spreiding. Bewaak de semesterverdeling, de spreiding van lessen en deadlines in het lessenrooster en de combinatie van stage en bachelorproef in het derde bachelorjaar.

Breid het bibliotheekaanbod verder uit.

Voorzie vaste, tussentijdse indienmomenten voor papers en opdrachten, wat het mogelijk zal maken om meer tussentijdse feedback te geven en/of formatief te evalueren.

Zet extra in op de transparantie en de objectiviteit in de beoordeling van de afstudeerwerken. Ontwikkel duidelijkere evaluatiecriteria ter ondersteuning van het huidige evaluatieformulier, maak daarbij afspraken over alle vakgroepen heen en kalibreer tussen de verschillende vakgebieden, vakgroepen en docenten.

Maak voor de stage-evaluatie gebruik van een vast evaluatieformulier, waarop de evaluatiecriteria duidelijk vermeld staan. Vraag aan studenten om in de stageverslagen consequent te verwijzen naar vakliteratuur, zodoende het praktische werk en het academische perspectief systematisch met elkaar te verweven.

Bewaak de werkdruk bij de vast aangestelde docenten. Streef naar meer vaste aanstellingen - in verhouding tot het relatief hoge percentage van het curriculum waarvoor gastsprekers worden ingezet - met als voordelen minder werkdruk bij de huidige docenten, meer continuïteit en vereenvoudiging in de opmaak van lessenroosters.

Optimaliseer het personeelsbeleid. Zet actief in op de aanwerving van jongere collega's en zorg voor meer genderdiversiteit in het docentenkorps.

Reflecteer op de vraag of de rollen van junior researcher en studentenpastor met elkaar te verenigen zijn, teneinde de onafhankelijkheid van de studentenpastor te kunnen garanderen.

Voorzie een terugkoppeling van de bijsturingen die op basis van de verkregen input hebben plaatsgevonden met als doel de transparantie richting de stakeholders met betrekking tot hoe ze concreet met de input en feedback aan de slag gaan verhogen.

Plaats de link naar het publieke beoordelingsrapport zo op de eigen website dat alle actoren en stakeholders het rapport makkelijker kunnen vinden en raadplegen.

Voeg aan het jaarverslag beknopt informatie toe omtrent de resultaten van de interne en externe kwaliteitszorgprocessen.

Maak in communicatie met potentiële studenten, stakeholders en externen meer gebruik van testimonials van studenten, alumni en werkveld.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve basisgegevens van de opleidingen

Naam van de instelling	Evangelische Theologische Faculteit vzw
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Sint-Jansbergsesteenweg 95-97 3001 Leuven België info@etf.edu www.etf.edu
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Dr. Maria Verhoeff - Vicedecaan maria.verhoeff@etf.edu CC: dean@etf.edu 016 20 08 95
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Bachelor of Arts in de theologie en de religiewetenschappen Master of Arts in de theologie en de religiewetenschappen
Afstudeerrichtingen	Bachelor: <ul style="list-style-type: none">- Bijbel en Theologie- Kerk en Pastoraat- Godsdienst en Onderwijs Master <ul style="list-style-type: none">- Bible & Theology- Church & Pastoral Ministries- Religion & Education
Niveau en oriëntatie	Academische gerichte bachelor Master
(Delen van) studiegebied(en)	Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht
Onderwijstaal	Bachelor: Nederlands Master: Engels
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Evangelische Theologische Faculteit, Leuven op het bovenstaande adres
Studieomvang (in studiepunten)	Bachelor: 180 studiepunten Master: 120 studiepunten

Bijlage 2: Beknopt CV van de panelleden

Prof. Dr. Eveline van Staalduine-Sulman (voorzitter):

Eveline van Staalduine-Sulman is hoogleraar Receptiegeschiedenis van de Hebreeuwse Bijbel in de Oudheid aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Zij studeerde theologie aan het Bijbel Instituut België en aan de Protestantse Theologische Universiteit, waar ze ook promoveerde op *The Targum of Samuel* (Leiden: Brill, 2002). Binnen de faculteit Religie en Theologie van de Vrije Universiteit is zij stafmedewerker Onderwijskwaliteit geweest, daarna lid en voorzitter van de Opleidingscommissie. Sinds 2017 is zij opleidingsdirecteur van de drie masteropleidingen van deze faculteit. Tevens is zij lid van de Stuurgroep Onderwijskwaliteit, de stuurgroep die de onderwijsprocessen van de gehele Vrije Universiteit bewaakt en controleert en die het bestuur van de universiteit adviseert over deze onderwijsprocessen. In die hoedanigheid beoordeelt zij regelmatig nieuwe aanvragen voor en zelfevaluatierapporten van opleidingen en participeert zij in interne midterm reviews of proefvisitaties van opleidingen. Zij heeft de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO) en de Leergang Onderwijskundig Leiderschap (LOL) afgerond. Sinds 1996 is ze eveneens predikant met bijzondere opdracht in de Protestantse Kerk Nederland.

Prof. Dr. Annemarie C. Mayer:

Annemarie C. Mayer is hoogleraar Dogmatiek en Dogmageschiedenis aan de Faculteit Katholieke Theologie in Trier, Duitsland. Tot 2021 was zij hoogleraar Systematische Theologie en Religiestudie aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de Katholieke Universiteit Leuven, waar zij de leerstoel "Theologie, Religie en Hedendaagse Cultuur" bekleedde. Tot 2013 was zij katholiek adviseur bij de Wereldraad van Kerken in Genève en doceerde zij fundamentele theologie aan de Universiteit van Fribourg, Zwitserland. Tot 2010 doceerde zij aan het Instituut voor Oecumenisch Onderzoek van de Katholieke Faculteit van de Universiteit Tübingen en aan de Universiteit Stuttgart-Hohenheim. Zij studeerde Katholieke Theologie, Latijn en Griekse Filologie in Tübingen, Oxford en Rome, promoveerde in 2002 tot doctor in de katholieke theologie (proefschrift: 'Sprache der Einheit im Epheserbrief und in der Ökumene') en behaalde in 2008 haar habilitatie in de katholieke theologie (proefschrift: 'Drei Religionen - ein Gott? Ramon Lulls interreligiöse Diskussion der Eigenschaften Gottes'). Haar onderwijs en onderzoek richt zich op de wisselwerking tussen theologie, religie en hedendaagse cultuur en op ecclesiologie, oecumenische hermeneutiek en (de geschiedenis van) de interreligieuze dialoog. Zij is mederedacteur van het open access online tijdschrift *Religions* (MDPI) en werkt mee aan het *Trierer Theologische Zeitschrift*. Tot 2021 was zij hoofdredacteur van *Louvain Studies* (Peeters), een van de wetenschappelijke redacteurs van *The International Journal for the Study of the Christian Church* (Taylor & Francis) en van *Ephemerides Theologicae Lovanienses* (Peeters). In aanvulling op haar eigen onderwijservaring was ze al sommige keren bezig omtrent de kwaliteitszorg van academische opleidingen: 2014 was ze lid van de commissie voor de evaluatie van de Faculteit Katholieke Theologie Djakovo, Kroatië, en van de Faculteit Wijsbegeerte en Religiewetenschappen van de Sociëteit van Jezus, Universiteit Zagreb, Kroatië, door het Nationaal Agentschap voor Wetenschap en Hoger Onderwijs (Agencija za znanost i visoko obrazovanje). 2018 was ze voorzitter van de evaluatiecommissie voor de "Bachelor in Pentecostal Theology and Biblical Studies" Continental Theological Seminary (Sint Pieters-Leeuw, België) door de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO), Den Haag. Tussen 2020 en 2021 was ze secretaris van de sub-POC Nederlandstalige opleidingen Theologie KU Leuven.

Prof. Dr. Gert J. Steyn:

Gert Jacobus Steyn promoveerde in de domeinen Nieuwe Testament (Pretoria) en Bijbeltalen (Stellenbosch). Hij doceerde vanaf 1987 (en sinds 2001 als hoogleraar) aan de universiteiten van Zuid-Afrika, Johannesburg en Pretoria, het Federal Theological Seminary of Southern Africa, en sinds 2017 aan de Theologische Hochschule Ewersbach in Duitsland. Hij was directeur van het Theological Education

by Extension College of Southern Africa (1993-2000) en hoofd Nieuwe Testament Studies aan de Universiteit van Pretoria (2010-2017). Hij begeleidde met succes 37 masterscripties en 21 doctoraten.

Gespecialiseerd in Hebreeën, Lucas-Handelingen, Septuagint Studies en Philo, schreef Steyn 198 meertalige wetenschappelijke publicaties - waaronder 8 boeken, encyclopedische vermeldingen en Bijbelvertalingen. Onderzoeksprijzen die hij ontving, waren onder meer Alexander von Humboldt, D.A.A.D., National Research Foundation, en University of Pretoria Exceptional Academic Achiever. Steyn is sinds 1999 uitgenodigd lid van de prestigieuze internationale Studiorum Novi Testamenti Societas, voormalig voorzitter en secretaris van de New Testament Society of Southern Africa en stichtend lid van de Septuagint Society of South Africa. Hij was recensent voor verschillende theologische instellingen in Afrika en Duitsland, en voor talrijke onderzoeksprojecten van de European Science Foundation, de Deutsche Forschungsgemeinschaft en de Alexander von Humboldt Stiftung. Hij is ook lid van de Theologische Commissie van de Internationale Federatie van Vrije Evangelische Gemeenten.

Linde Van den Eede (student):

Linde Van den Eede volgt de Research Master: Master of Advanced Studies in Theology and Religion (major History of Church and Theology) aan de KU Leuven. Ze is sinds 2020 actief als studentenvertegenwoordiger in de facultaire gremia en was in academiejaar 2021-2022 praeses en voorzitter van het facultair overlegorgaan. Haar interesses situeren zich voornamelijk op het gebied van de vroegmoderne kerkgeschiedenis, historiografie en Digital Humanities. Momenteel werkt ze aan een masterthesis over genade, predestinatie en vrije wil in de collegedictaten van de Leuvense professor Jacobus Jansonius onder begeleiding van prof. dr. Wim François en prof. dr. Margherita Fantoli.

Bijlage 3: Bezoekschema

Maandag 27 februari 2023

10:00	-	12:30	Intern beraad + lunch
12:30	-	13:30	Gesprek met opleidingsverantwoordelijken
13:30	-	14:00	Intern overleg
14:00	-	15:00	Gesprek met studenten
15:00	-	15:30	Intern overleg
15:30	-	16:30	Gesprek met docenten
16:30	-	16:45	Intern overleg
16:45	-	17:30	Gesprek met ondersteuners
17:30	-	18:00	Intern overleg
18:00	-	19:00	Gesprek met alumni en werkveld
20:00			Avondmaal

Dinsdag 28 februari 2023

9:00	-	10:00	Bezoek infrastructuur en faciliteiten
10:00	-	11:00	Vrij spreekuur
11:00	-	13:00	Intern beraad + lunch
13:00	-	14:30	Co-creatief gesprek met de opleidingsverantwoordelijken
14:30	-	15:30	Eindberaad
15:30	-	15:45	Mondelinge rapportering

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde materialen

ZELFEVALUATIERAPPORT

0 INLEIDING

- Bijlage 0.1 Organogram
- Bijlage 0.2 Digitale studiegids

1 BEOOGD EINDNIVEAU

- Bijlage 1.1a Opleidings specifieke leerresultaten
- Bijlage 1.1b Opleidings specifieke leerresultaten (herzien)
- Bijlage 1.2a Vergelijkend overzicht van de opleidings specifieke leerresultaten (OLR) in relatie tot de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS) en de gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten (DLR)
- Bijlage 1.2b Vergelijkend overzicht van de opleidings specifieke leerresultaten (OLR-herzien) in relatie tot de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS) en de gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten (DLR)
- Bijlage 1.3 Onderwijsconcept

2 ONDERWIJSPROCES

- Bijlage 2.1 Vergelijkend overzicht programmaonderdelen in relatie tot opleidings specifieke Leerresultaten
- Bijlage 2.2a Schematisch programmaoverzicht (huidig)
- Bijlage 2.2b Schematisch programmaoverzicht (herziene curriculum)
- Bijlage 2.3 ECTS-fiches (zie studiegids)
- Bijlage 2.4 Internationale dimensie
- Bijlage 2.5 Kengetallen inschrijvingen, diploma's, drop-outs
- Bijlage 2.6 Omvang ingezet personeel, ingedeeld naar categorie van aanstelling
- Bijlage 2.7 Omvang ingezet personeel, ingedeeld naar geslacht en leeftijd
- Bijlage 2.8 Indicaties competenties personeel (CV's)
- Bijlage 2.9 Lijst geselecteerde publicaties per vakgroep (alfabetisch)
- Bijlage 2.10 Overzicht onderwerpen didactische trainingen

3 GEREALISEERD EINDNIVEAU

- Bijlage 3.1 Onderwijs- en Examenreglement 2022-2023 (OER)
- Bijlage 3.2a Selectie afstudeerwerken
- Bijlage 3.2b Stageoverzicht bachelor 2013-2022
- Bijlage 3.2c Bachelor thesissen 2013-2022
- Bijlage 3.2d Master thesissen 2013-2022

- Bijlage 3.3a Tabellen doorstroomrendement
- Bijlage 3.3b Tabellen diplomarendement
- Bijlage 3.3c Tabellen studie-efficiëntie gediplomeerden
- Bijlage 3.4 Staal toets- en evaluatieopgaven

4 INTERNE KWALITEITSZORG

- Bijlage 4.1 Kwaliteitshandboek ETF Leuven
- Bijlage 4.2a Gedepersonaliseerde samenvatting van resultaten cursusevaluaties
- Bijlage 4.2b Gedepersonaliseerde samenvatting van resultaten programma-evaluaties
- Bijlage 4.2c Gedepersonaliseerde samenvatting van resultaten alumni-enquêtes
- Bijlage 4.2d Werkgeversenquête
- Bijlage 4.2e Gedepersonaliseerde samenvatting van resultaten personeelsenquête
- Bijlage 4.2f Gedepersonaliseerde samenvatting van evaluatie pilot project
- Bijlage 4.3 Opvolging aanbevelingen vorige onderwijsvisitatie
- Bijlage 4.4 Belangrijkste verbeteracties sinds vorige visitatie

RECENTE VERSLAGEN

- Onderwijscommissie
- Studentenraad
- Werkveldoverleg

STUDIEMATERIAAL

Opleidingsonderdelen ter inzage via <https://chamilo.etf.edu/>

- Oude Testament
 - o Oriëntatie Oude Testament
 - o Oude Testament 2
 - o Seminarie Hebreeuws 1
- Nieuwe Testament
 - o Nieuwe Testament in Context
 - o Inleiding Grieks
 - o Oriëntatie Nieuwe Testament
 - o New Testament Exegetical Methods
- Historische Theologie
 - o Seminarie Historische Theologie
 - o The European Reformations
 - o Oriëntatie Historische Theologie
 - o History of Christian Doctrine
- Systematische Theologie
 - o Oriëntatie Systematische Theologie

- Christelijke Ethiek en Moraalfilosofie
- Hermeneutiek
- Postmodernism, Philosophical Hermeneutics, and Theology
- Praktische Theologie
 - Oriëntatie Praktische Theologie
 - Advanced Pastoral Care and Psychology
 - Seminarie Praktische Theologie
 - Models of Christian Leadership
- Godsdienstwetenschappen en Missiologie
 - Oriëntatie Godsdienstwetenschappen en Missiologie
 - Godsdienstsociologie: Theorie
 - Contemporary Islam and Christianity
- Interdisciplinair / Overig
 - Theological and Sociological Research Methodologies
 - Field Study Project
 - Studie- en Onderzoeksmethoden
 - Wetenschapsfilosofie
 - Summer Colloquium 2022 (1) - "Responding to Public Crises: Christian Thinkers on the Fall of Rome (410) and the Dutch Disaster Year (1672)" by Prof. Dr. Aza Goudriaan